

Úrvacsorás istentisztelet újév napján

Budapest-Fasor, 2022. január 1.; MGyTK

<https://youtu.be/wLnf2dC-A4>

Újév igéje: Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz. (Zsid 13,8)

Lekció: Lk 2,21

Amikor pedig eljött a nyolcadik nap, és körül kellett őt metélni, a Jézus nevet adták neki, ahogyan az angyal nevezte őt, mielőtt még anyja méhében megfogant.

Textus: 5Móz 28,1-10 – Áldások ígérete

Kedves Gyülekezet!

Jézus nevében kezdődik számunkra a 2022-es év is, hiszen – ahogy az oltár előtt felolvasott evangéliumi szakasz is jelezte – újév napján, karácsony nyolcadnapján emlékezünk meg Jézus körülmetéléséről, névadásáról. Újévi istentiszteleteinknek ezért lett a mottója a „Mindent Jézus nevében cselekedjete!” felszólítás. Így, Jézus nevében tekintünk vissza a mára kijelölt ószövetségi prédikációs igeszakaszra is, ami 5Móz 28,1-10-ben a következőképpen hangzik:

Ha engedelmesen hallgatsz az ÚRnak, a te Istenednek szavára, ha megtartod és teljesíted mindazokat a parancsolatokat, amelyeket ma parancsolok neked, akkor a föld minden népe fölé emel téged Istened, az ÚR. Rád szállnak mindezek az áldások, és kísérni fognak téged, ha hallgatsz az ÚRnak, a te Istenednek szavára. Áldott leszel a városban, és áldott leszel a mezőn. Áldott lesz méhed gyümölcse, földed termése és állataid ivadéka, teheneid ellése és nyájaid szaporulata. Áldott lesz kosarad és sütőteknőd. Áldott leszel jártodban-keltesben. Vereséggel sújtja az ÚR ellenségeidet, ha rád támadnak: egy úton vonulnak föl elened, de hét úton menekülnek előled. Áldást bocsát az ÚR csúreidre és minden vállalkozásodra, és megáld azon a földön, amelyet neked ad Istened, az ÚR. Az ÚR a maga szent népévé emel téged, ahogyan megesküdött neked, ha megtartod Istenednek, az ÚRnak a parancsolatait, és az ő útjain jársz. A föld valamennyi nemzete látni fogja, hogy az ÚRról kaptad a nevedet, és félnek majd tőled.

MÓZES ÖTÖDIK KÖNYVÉBEN a halálára készülő Mózes még utoljára maga köré gyűjti Izrael fiait, elmondja nekik búcsúbeszédét, megismétli a Sinai-hegyen kijelentett törvényt, és megújítja az Izrael és Isten közti szövetséget. Részletes leírást ad arról, hogy a Jordánon átkelve milyen koreográfia szerint kell majd népének megemlékezni erről a szövetségről és az ahhoz kapcsolódó áldásokról és átkokról.

Az isteni parancsolatok megtartásából sarjadó áldásokat a zöldellő Garizim hegyről kellett kihirdetni – ezt olvastam fel prédikációs alapigeként –, a paran-

csolatok megszegéséért büntetésül járó átkokat pedig a vele szemben álló, kopár Ébál hegyéről. Ez utóbbiaknak, az átkoknak a felsorolása – az elrettenítés szándéka miatt – jóval terjedelmesebb és plasztikusabb. Az áldás és átokmondásokra az áment a két hegy közötti termékeny sikemi völgyben álló népnek kellett kimondani.

Ezeknek az áldásoknak és átkoknak a kimondásával kötelezték magukat Izrael fiai a törvény megtartására. Ha engedelmesek: áldott, azaz a maga legszébb teljességében élt életet élhetnek. Béke, biztonság, termékenység, bőséges élelmiszerkészlet, anyagi javak bősége által jellemezhető életet. Ha engedelmenek: mindezek ellentétét és hiányát élük át, büntetéképpen.

A Mózes 5. könyvétől a 2Királyok könyvéig tartó, ún. deuteronomista történetírás szemlélete szerint a választott nép sorsa és története mindig így, a mózesi törvényekhez való hűség függvényében, az átok- és áldásmondások ígéreteinek és fenyegetéseinek a függvényében alakult – hol jól, hol rosszul.

Ez a történelemszemlélet aztán később szükségszerűen megváltozott. A hangsúly a törvény embekek általi megtartásáról vagy meg nem tartásáról áttevődött Isten irgalmasságára. Arra, hogy az Isten és az ő választott népe közötti szövetség hosszú távú fennmaradása emberi erőfeszítésen nem, csak és kizárólag Isten megbocsátásán és kegyelmén alapulhat. Mert nincs ember, aki mindig minden törvényt és parancsolatot meg tudna tartani. Hiszen akkor az ember számára áldás nem, csak az átok, csak a büntetés – csak a kilátástalanság tébolya és a pusztító, a véres Isten marad. Aki nincs!

Ő nem az a véres Isten:
az a véres Isten nincsen.

...

Az Úristen örök áldás,
csira, élet és virágzás.

Ezt nem csak Babits zsoldára (Zsoldár gyermekhangra), hanem már az Ószövetség zsoldárai is zenegik:

Irgalmas és kegyelmes az ÚR, türelme hosszú, szeretete nagy. Nem perel mindvégig, nem tart haragja örökké. Nem vétkeink szerint bánik velünk, nem bűneink szerint fizet nekünk. Mert amilyen magasan van az ég a föld fölött, olyan nagy a szeretete az istenfélők iránt. Amilyen messze van napkelet napnyugattól, olyan messzire veti el vétkeinket. Amilyen irgalmas az apa fiaihoz, olyan irgalmas az ÚR az istenfélőkhöz. Hiszen tudja, hogyan formált, emlékszik rá, hogy porból lettünk. (Zsolt 103,8-13)

Isten irgalma és kegyelme küldte hozzánk ajándékkal, áldással a nagybetűs Áldást, Krisztust is. A Szentlélekből és porból „gyúrt” Isten-embert. Aki, Pál szavai szerint, azért, hogy megváltson minket a törvény átkától: átokká lett értünk! (Gal 3,13) Az Ábrahámnak és utódainak ígért áldás így lehet, Krisztusban a népeké, mindenkié, a miénk is – nem a törvény megcselekvése, hanem a hit és a Szentlélek megszentelő munkája által.

Luther a Galata levél magyarázatában ezt az elmentmondást, hogy Krisztus egyszerre lett átok és áldás, a külső és a belső áldás és a külső és a belső átok megkülönböztetésével oldja fel. A belső áldás a kegyelem és az igazság, a külső áldás az anyagi természetű bővelkedés. A belső átok a bűn és a gonoszság, a külső átok a szűkölködés, a szegénység, a szenvedés. Krisztus külsőleg, a szenvedésében lett átokká – belsőleg, kegyelme és igazsága szerint azonban áldott volt.

Az átokká lett áldás, azaz Krisztus példája azt is megmutatja nekünk, hogy az áldás önmaga ellentétében is megnyilvánulhat. Az áldás a szegénységben, az elhagyatottságban, a szenvedésben is megnyilvánulhat.

Most, az ó- és az újév fordulóján talán mi is megállunk visszatekinteni az életünkre – a magunk kopár Ébál és zöldellő Garizim hegyeiről. Látunk benne külső és belső áldásokat, külső és belső átkokat. Mondjunk áment arra, ami áldást rejtő fájdalom és

szenvedés volt benne.

Amikor pedig előre tekintünk, válasszuk mindig az életet, az isteni, a jó irányokat. Ehhez ad erőt nekünk, s bennünk-általunk talán ehhez az erőt másoknak is Krisztus – az Áldás. Kezdjük Jézus nevében, az ő követésében, őt magunkra öltve, az ő arcát másokban és mindenben keresve ezt az évet. Áldást kérve és áldást mondva, áment, igent mondva életünk minden egyes további, ajándékkal kapott napjára!

A tegnap esti prédikációhoz hasonlóan végül én is Pilinszky szavait idézem. Ezt írja *Az új év elébe* c. 1963-as írásában:

„Az új esztendő kezdetén mi jobbat kívánhatnánk, mint az „imitatio Christi” fogalmának kiszélesítését. ... Mert ez az út amennyire kiválaszt, épp oly mértékben egyesít is. S amilyen mértékben hiányolhatjuk saját magunkban Jézust, oly mértékben kötelességünk fölismerünk őt másokban. Az ő szépsége, tisztasága, édessége, gyengédsége, amilyen egyszerű, éppoly egyetemes is. Hogy Istennek valóban képmásai vagyunk, az valójában Jézusban realizálódik. Nem Isten profanizálása ez, hanem az ember megszentelése, minden embernek és minden valóban emberinek megáldása.

Mert a vallásos hit épp nem elzárkózást jelent, hanem fokozott nyitottságot; nem kirekeszt, hanem egyesít. Nem azt fürkészi, hogy saját értékrendje mennyire nincs jelen a világban és másokban, hanem éppen arra nyitja fel a hívő szemét, hogy meglássa: mennyire jelen van!

Próbáljuk így és minél inkább így fogadni a közelítő esztendőt. Magunk részéről minél inkább követve Jézust, s másokban minél inkább fölfedezve őt – mindazt, ami benne számunkra, túl az istenin, az emberinek is legdrágább, legátfogóbb megfogalmazását jelenti.”

Imádkozzunk!

Urunk, mennyei Atyánk! Add nekünk kegyelmedet, hogy az új esztendőben minden szavunkat és cselekedetünket Jézus nevében kezdjük, téged pedig magasztaljunk életünk minden napján, az Úr Jézus Krisztus által. Ámen.

Ének: 178,5

Jézus, hitünket erősítsd, Nevedet bennünk dicsőítsd. Ez esztendőt veled kezdjük, Add, hogy veled is végezzük!